

הישבון, Restitution, Reimbursement, Drawback

הישבון הוא תהליך החזר מיסי יבוא (מכס, מס קניה והיטלי סחר) על טובין ליצואנים העונים על אחת מההגדרות הבאות:

1. מייבאים מרכיבים המשמשים לייצור מוצרים המיועדים ליצוא.
2. רוכשים מרכיבים מיובאים המשמשים לייצור מוצרים ליצוא.
3. רוכשים מרכיבים שיוצרו בייצור מקומי בין אם משמשים לייצור מוצרים ליצוא ובין אם מיוצאים כמוצרים.
4. מייבאים מוצרים המסווגים כפריט 810 שנעשתה בהם פעולת ייצור מהותית בישראל, ויוצאו לאחר יבואם כאמור.

פעולת ההישבון נועדה לסייע ליצואנים לייבא חומרי גלם הדרושים לתהליך הייצור, או לקנותם בארץ בלי שנטל המיסים המוטלים עליהם יפגע בכדאיות העסקה. מדינת ישראל מציעה לציבור היצואנים החזר מיסי יבוא (מכס ומס קניה) ששולמו על תשומות הייצור המיובאים. יצואן ישראלי שמייבא חומרי גלם ומשלם עליהם מכסים או מס קניה, יהיה זכאי לקבל החזר של מיסים אלו לאחר הוכחת היצוא לחו"ל של המוצרים שייצר מחומרי הגלם האלה.

ניתן לתבוע הישבון עד 5 שנים עבור מרכיבים ביבוא ואילו עבור מרכיבים מייצור מקומי עד 3 שנים רטרואקטיבית מיום הגשת התביעה.

בין היתר מסתמך ההישבון על אמנת קיוטו של ארגון המכס העולמי WTO לפישוט ותיאום נוהלי מכס ואשר ישראל חתומה עליה.

במסגרת הנספח הדין בהישבון, מגדירה האמנה את "נוהלי ההישבון" כ"נוהלי מכס המאפשרים, בעת ייצואם של הטובין, להשיג את החזרם של תשלומי הייבוא ומסי הייבוא, כולם או מקצתם, שהוטלו הן על טובין אלה, והן על החומרים הכלולים בטובין...".

אמנת קיוטו נחשבת לאחת האמנות החשובות ביותר אותן פרסם ארגון המכס העולמי WTO בתחום תיאום ופישוט הליכי המכס והיא פורסמה לראשונה בשנת 1973 ביפן. האמנה תוקנה ועודכנה בשנת 1999 כדי לכלול את השינויים וההתפתחויות בהליכי המכס והסחר הבינלאומי. [נוהל ההישבון של המכס](#) (מכס – נוהלים – הישבון 23(30))

[טופס מכס לבקשה להישבון](#) (כלים לשימושך – טפסים – מכס יבוא מסחרי – הישבון החזר (216))

העיגון החוקי

סעיפים 156 ו- 160 קובעים כדלקמן:

"156. הישבון בטובין שלא חל בהם תהליך ייצור

(א) טובין שיובאו - חוץ מטובין שיובאו בצובר - והם מיוצאים תוך ששה חדשים מיום סילוקם מפיקוח רשות המכס, יותר עליהם הישבון של תשעים אחוז מסכום המכס ששולם עליהם, ובלבד שהוכח להנחת דעתו של גובה המכס כי לא היה בטובין כל שימוש בישראל, או אם היה שימוש,

לא היה זה אלא השימוש שגרם לגילוי אי-התאמתם לתנאי המכר או לגילוי ליקוי שהיה קיים בהם בשעת סילוקם ואילולא אותו שימוש לא היו אי-ההתאמה או הליקוי ניתנים לגילוי. (ב) המנהל רשאי להאריך את התקופה לייצוא הטובין כאמור בסעיף קטן (א) עד לשנה מיום סילוקם מפיקוח רשות המכס; ובאישור שר האוצר רשאי הוא להאריך לתקופה נוספת. (ג) רשאי המנהל, באישור שר האוצר, להתיר במקרים מיוחדים או בסוג מיוחד של מקרים, הישבון של יותר מתשעים אחוז מסכום המכס ששולם על טובין כאמור בסעיף קטן (א).”

”160. הישבון בטובין שחל בהם תהליך ייצור

טובין מכל סוג או הגדר שיוצרו בישראל והם מיוצאים לחוץ לארץ, או שאינם מיוצאים אבל הם מן הסוג שיבואו פטור ממכס, או שחל עליהם פטור ממס קניה אם נמכרים לעולה כמשמעותו בתוספת לפקודת תעריף המכס והפטורים, 1937 רשאי שר האוצר, בצו, להתיר על כל טובין ששימשו לייצורם, או על מקצתם, הישבון מן המכס המוטל עליהם ולפרט את התנאים שלפיהם יש ליתן את ההישבון; שיעור ההישבון ייקבע בצו, באחוזים מהמכס ששולם על הטובין ששימשו לייצור כאמור או בדרך אחרת שיקבע שר האוצר.”